

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxeba Zubiaurre Gurrutxaga

*Zumaja,
Gipuzkoa
(1943-2023)*

Aurkibidea

Biografia

Guraso azpeitiarren semea:
aita Urrestillakoa eta ama
Matxinbentakoa zituen
Joxebak. Lanagatik
Zarautzera joan zen familia
eta hantxe pasa zuen Joxebak
bere haurtzaroa. 12 urterako
hoteleko mandatu-mutil gisa
lanean hasi behar izan zuen.
Geroago 'Plásticos Zarauz'
enpresako mantenimenduan
aritu zen. Pagoeta mendizale
elkarteko zuzendaritzan urte
askoan ibili zen eta hain
zuzen mendizaletasunak
elkartu zuen [Mertxe Irureta](#)
zumaiarrekin. Elkarrekin
Zumaiako Indamendi
mendizale elkartearen
sortzaileak izan ziren,
1973an. Joxebaren
argazkilaritzarako
zaletasunak bultzatuta, urte
askoan herrian ezaguna izan
zen 'Foto Mertxe' argazki
denda ireki zuten.

Zintak

ZUM-118

- **Proiektua:** Zumaiako ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Odria, Haizea
- **Data:** 2022-02-03
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Indamendi Mendi Bazkunaren sorrera 1973an

- **Erref:** ZUM-118/001
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:

Zarauzko Pagoeta Mendi Elkarteko zuzendaritzan urteak eman zituen. Zumaiako Oargi Mendi Elkartarekin batera ibilaldiak antolatzen zituzten, zarauztarrek bakarrik ezin baitzuten autobusa bete. 1970ean Mertxe Iruretarekin ezkondu eta Zumaiara joan zen bizitzera. Oargi ez zegoen

federatua, elizaren babesean sortutako taldea zen. Joxeba eta bere lagunek federatzea beharrezkoa ikusten zuten, baina ez zuten nahi elizarekin loturarik. Federazioak eskatutako baldintzak betez, talde berri bat sortu zuten 1973an: Indamendi Mendi Bazkuna. Hasiera batean hiru mendi taldeak batera ibiltzen ziren.

2. 100 ume baino gehiago ibilaldietara

- **Erref:** ZUM-118/002
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:03:03. **Bukatu:** 00:04:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Indamendi Mendi Bazkunaren sorrerak harrera ona izan zuen herrian. Espeleologia eta eskalada ere egiten zituzten, bai helduekin bai hurrekin. 100 ume baino gehiago eramaten zituzten ibilaldietara. Ardura handia izaten zen, baina mendizaletasuna sortu zuten herrian. Orduko umeak orain seme-alabekin joaten dira mendira.

3. Umeekin bizitako komeriak

- **Erref:** ZUM-118/004
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:05:45. **Bukatu:** 00:07:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Ibilaldi neurtuetan ume mordoa biltzen zen. Eguraldi oso txarra egin zuen batean autobusa bidali zuten umeen bila. Bazkide egiteko txartelak egin behar ziren eta ume guztiei banan-banan argazkiak ateratzen ibili ziren Askizun (Getaria).

4. Urtean zehar ikastaroak egiten zituzten

- **Erref:** ZUM-118/007
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:08:45. **Bukatu:** 00:10:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Mapa eta iparrorratzarekin ibiltzen ziren orduan. Eskaladako materiala erabiltzeko urtean zehar ikastaroak egin behar izaten zituzten. Eskaladako arduraduna Juan Paredes 'Txiki' zen. Orientazioko ikastaroak ere egiten zituzten.

5. 'Foto Mertxe' argazki denda, Indamendi elkartearen "bulego"

- **Erref:** ZUM-118/008
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:10:49. **Bukatu:** 00:11:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

'Foto Mertxe' argazki denda Indamendi elkartearen "bulego" bihurtu zen: bazkide-txartelak egiteko, ibilaldietan izena emateko...

6. Gorbean galduta

- **Erref:** ZUM-118/009
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:11:32. **Bukatu:** 00:14:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Gorbean galduta ibili ziren behin. 5 autobus joan ziren eta denek sakabanatuta bukatu zuten, zegoen laino itxiarengatik.

7. Dirua lortzeko txirlak zozketatu

- **Erref:** ZUM-118/011
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:15:33. **Bukatu:** 00:16:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Indamendi elkarteak sortu aurretik, koinatuarekin eskalatzen ibiltzen zen Joxeba. Soka berria erosteko, erriotik txirlak atera eta zozketatu egin zituzten. Diru horrekin lehen nylonezko soka erosi zuten.

8. Materiala Bartzelonatik ekartzen zuten

- **Erref:** ZUM-118/013

- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:17:10. **Bukatu:** 00:18:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:

Hasieran materiala eta arropa Bartzelonatik ekartzen zuten. Geroago Donostian hasi ziren erosten. Eskaladarako material asko beraiek egiten zuten.

9. Dirua lortzeko gabonetako saskiaren zozketa

- **Erref:** ZUM-118/015
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:18:49. **Bukatu:** 00:20:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk

Laburpena:

Dirua lortzeko gabonetan saskia zozketatzen hasi ziren eta gaur egun jarraitzen dute. Mendiko argazki lehiaketa ere egiten zuten eta udalak ematen zien hori antolatzeko dirua.

10. Indamendi eguna maiatzean

- **Erref:** ZUM-118/016
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:20:35. **Bukatu:** 00:24:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Maiatzeko 3. igandean Indamendi eguna ospatzen da. Umeentzat material mordoa zozketatzen zuten. Garai batean bezperan joaten ziren salda prestatzera. Beharrezko gauzak bizkarrean igotzen zituzten. Dantzariak, trikitilariak eta txistulariak egoten ziren.

11. Beste mendi elkarteekin harreman ona

- **Erref:** ZUM-118/017
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:24:40. **Bukatu:** 00:26:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Inguruko mendi elkarteekin harreman ona zuten. Egun berezietan autobus asko elkartzen ziren eta denek elkar ezagutzen zuten.

12. Kobazuloak esploratzen

- **Erref:** ZUM-118/019
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:26:38. **Bukatu:** 00:29:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Espeleologia egiten zuten. Itziarko kobazulo batean gertatutakoa.

13. Lagunen arteko bromak mendian

- **Erref:** ZUM-118/020
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:29:07. **Bukatu:** 00:31:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Mendia eta hondartza

Laburpena:

Mertxeren lehengusuari egindako broma. Ondo pasatzen zuten mendian.

14. Ikurrina debekatuta

- **Erref:** ZUM-118/021
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:31:36. **Bukatu:** 00:33:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Mendiak eman diena: askatasuna, bakea, abertzaletasuna... Urbiako egunean ikurrina ikusi zutenean sentitutako emozioa, debekatuta zegoen garaian. Zumaian ere parrokiari agertu zen ikurrina eta argazki hori salgai egon zen 'Foto Mertxe'-n.

15. Elizarekiko errefusa gaztetatik

- **Erref:** ZUM-118/023
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:35:12. **Bukatu:** 00:38:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Zarautzen eskolatik gertu bizi zen eta bertan ordu asko pasatzen zituen. Fraideek baratzea zeukaten han. Mateo Mugica gotzaina Zarautzen bizi zen desterratuta egon ondoren eta askotan Joxeba bidaltzen zuten hari barazkiak eramatera. Oso gazterik hasi zen elizarekiko zalantzak izaten. 13 urterekin Corpus Christi egun batean sagarapenaren momentuan alde egin zuen. Elizarekin "betekada" izan zutela dio, hainbeste meza eta betebeharrekin.

16. Joxeba eta Mertxe Urbian ezkondu ziren

- **Erref:** ZUM-118/024
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:38:06. **Bukatu:** 00:40:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Ezkontza berezia izan zuten. Urbian ezkondu ziren. Apaiza kartzelatik atera berria zen eta gerora ezkondu egin zen. Erlijioaren indarra. Zinera joan ahal izateko mezetan izan zirela esan behar zuten.

17. 'Plásticos Zarauz' lantegian lanean

- **Erref:** ZUM-118/027
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:43:16. **Bukatu:** 00:44:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Kostako lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Joxeba 14 urtera arte ibili zen eskolan eta ondoren gehienbat 'Plásticos Zarauz' lantegian egin zuen lan. Aurretik, udatan hoteletan mandatu-mutil moduan lan egiten zuen. Zarauzko lantegia utzi behar izan zuen, istiluak egon baitziren: 55 egun greban egon ziren, itxialdian.

18. 'Foto Mertxe' nolatan zabaldu zuten

- **Erref:** ZUM-118/029
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 00:46:54. **Bukatu:** 00:50:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Artisauak
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

'Plásticos Zarauz' lantegian zebilen bitartean, ikastaro ezberdinak egin zituen Joxebak. Argazkilaritza asko gustatzen zitzaion eta beste lagun batekin bere kasa laborategian argazkiak errebelatzen aritzen zen. Azkenean, ofizioan serio aritzea erabaki zuen. Mertxeren aitaren bizartegia izan zen lokalean ireki zuten 'Foto Mertxe'. Hura txiki geratu zitzaientean Erribera kalera aldatu zuten denda. Argazkilaritza eta markogintzan aritzen ziren. Neurrira egindako 25.000 marko dauzka zerrendatuta.

19. 'Foto Mertxe', denda bat baino gehiago

- **Erref:** ZUM-118/031
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 00:50:43. **Bukatu:** 00:53:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

'Foto Mertxe' dendatik zumaia gehienak pasatuko zirela dio Joxebak. Denda bat baino gehiago zen: herri-mugimenduan sartuta zeuden.

20. Argazkilaritzaren bilakaera

- **Erref:** ZUM-118/032
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:53:44. **Bukatu:** 00:56:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Artisauak
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Markoak hasieran eskuz egiten zituzten eta pixkanaka makinak erosten hasi ziren. Urtero joaten ziren azoketara. Lokalaren behealdean tailerra zuten eta goialdean estudioa, laborategia eta denda. Argazkilaritzaren bilakaera; analogikotik digitalera. 2007an itxi zuten denda, ireki berriz 1974an.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com